

Een rookvrije toekomst gloort in zuidwest Nederland

Foto: Shutterstock/Elena Rostunova

Het rookgedrag van de jeugd gaat de goede kant op. Er zijn steeds minder rokers of kinderen die ooit gerookt hebben. Dat blijkt uit Nederlands onderzoek onder adolescenten in zuidwest Nederland.

Vooraf het niet beginnen met roken op jeugdige leeftijd helpt voor een betere gezondheid. Al eerder was er de trend dat het roken onder Nederlandse adolescenten afneemt, maar is deze afname ook blijvend? Gielkens-Sijstermans en haar medeauteurs onderzochten het verloop van de rookepidemie onder Nederlandse jongeren met behulp van een dwarsdoorsnedeonderzoek in 1996, 2001 en 2005. Zij benaderden in de gezondheidsregio zuidwest Nederland, met meer dan een miljoen inwoners, ongeveer 25.000 adolescenten gedurende hun tweede en vierde jaar van vmbo, havo of vwo met een vragenlijst. Ongeveer 75% vulde de lijst in en werd gerubriceerd als 'nooit-roker', 'ooit-roker' of 'roker'.

Het aandeel 'ooit-rokers' onder de tweedeklassers nam tussen 1996 en 2005 af van 50% naar 24% en bij de vierdeklassers van 69% naar 48%. Het aantal rokers ('current smokers') nam af van 22% naar 8% in de tweede klas en van 38% naar 22% in de vierde klas. Steeds rookten iets meer

meisjes dan jongens. In de vierde klas van respectievelijk vmbo, havo en vwo rookte in 2005 ruim 20%, 12% en 6%: hoe hoger de opleiding, hoe minder rokers.

De uitkomsten van dit onderzoek wijzen op een veranderd rookgedrag van de jeugd. De auteurs zien als mogelijke verklaringen de zorg over gezondheid en verslaving, een positief zelfbeeld en zelfvertrouwen. Ook voorlichting op scholen, prijsverhoging van sigaretten en de Tabakswet van 2002 kunnen hun sporen hebben nagelaten. Primaire preventie van COPD komt in zicht, mits onze jongvolwassenen niet alsnog beginnen met roken.

Ben Ponsoien

Gielkens-Sijstermans CM, et al. Reduction of smoking in Dutch adolescents over the past decade and its health gains: a repeated cross-sectional study. Eur J Public Health 2010;20:146-50.

Inenting tegen rotavirus

Het vaccineren van zuigelingen in de VS tegen 5 stammen van het rotavirus blijkt succesvol. Volgens Amerikaans onderzoek vermindert vaccinatie het aantal ziekenhuisopnames en bezoeken aan de eerste hulp bij deze groep met 66%. Hoewel de situatie in Nederland afwijkt van die in Amerika, is opname van de rotaprik in het rijksvaccinatieprogramma in de toekomst niet ondenkbaar.

Het rotavirus is berucht vanwege de heftige diarree en braken die het voornamelijk bij jonge kinderen kan veroorzaken. Sinds een aantal jaar zijn vaccins tegen rotavirus beschikbaar en in de VS worden zuigelingen sinds kort gevaccineerd met een vaccin gericht tegen 5 stammen van het rotavirus. Tijdens het eerste seizoen (2007-2008) had deze vaccinatie echter nog niet alle zuigelingen bereikt.

Wang et al. beschrijven een retrospectief

observationeel onderzoek naar de effectiviteit van dit vaccin in het voorkomen van gastroenteritis in de VS. Zij vergeleken een cohort van 33.140 baby's die het vaccin al hadden gekregen met 26.147 baby's die het vaccin nog niet hadden gehad. De gemiddelde leeftijd in beide groepen was 7 maanden. Voor dit onderzoek gebruikten zij gegevens uit een database van een grote landelijke ziektekostenverzekeraar. Vaccinatie tegen rotavirus bleek eerstehulpbezoeken en opname in het ziekenhuis voor acute gastroenteritis met 66% te verminderen. Dit resulteerde in een kostenafname van 74% voor acute gastroenteritis.

Dit onderzoek mag je niet zo maar vertalen naar Nederland. Doordat in de VS lang niet iedereen verzekerd is, is de onderzochte populatie wezenlijk anders dan de Nederlandse. Waarschijnlijk is

de impact van een rota-gastroenteritis in een onverzekerde patiëntengroep minstens zo groot. In Nederland worden jaarlijks circa 3000 kinderen opgenomen met een rotavirusinfectie. De Gezondheidsraad adviseerde recent aan de minister van Volksgezondheid om te onderzoeken welke stammen van het rotavirus in Nederland actief zijn (www.rivm.nl). Het is niet ondenkbaar dat vaccinatie tegen het rotavirus de komende jaren ook hier in het programma wordt opgenomen.

Linda Bröker

Wang FT, et al. Effectiveness of the pentavalent rotavirus vaccine in preventing gastroenteritis in the United States. Pediatrics 2010;125:e208-13.